




MANEIRUS  
DE VITIS  
MEXICANORUM  
—●●●—  
PARS I.



F1205  
M27  
V.1  
C.1



005773



1080026356

EX LIBRIS

HEMETHERII VALVERDE TELLEZ

Episcopi Leonensis

UNIVERSIDAD AUTONOMA DE NUEVO LEON  
CAPILLA ALFONSINA BIBLIOTECA UNIVERSITARIA

3-14-83 MICROFILMADO R-45

JOANNIS ALOYSII MANEIRI

VERACRUCENSIS

DE VITIS

ALIQUOT

MEXICANORUM

ALIORUMQUE

Qui sive virtute, sive litteris Mexici  
inprimis floruerunt.

PARS PRIMA.



UNIVERSIDAD DE NUEVO LEON  
Biblioteca Valverde y Torres

BONONIAE

Ex Typographia Laelii a Vulpe 1791.  
*Superiorum permissu.*

UNIVERSIDAD AUTONOMA DE NUEVO LEON  
CENTRO DE INVESTIGACIONES Y BIBLIOTECA UNIVERSITARIA

MICROFILMADO

F1205

M 27

V. 1

( 3 )

## PRÆFATIO.

**V**irorum, qui vel pietate, vel doctrina, vel utraque laude, Mexici olim excelluerunt, et ab anno sæculi decimi octavi sexagesimo septimo interierunt, speciem, et formam adumbrare conati sumus; ea quidem fidelitate, ut in uniuscujusque factis non tam hominis elogium, quam imago ad vivum expressa videatur. Nec enim, qui alterius effigiem exprimit, id potissimum tentat, ut pulcherrima sit tabula, sed ut exemplari simillima. Proinde, si quando calamus incidit in naturæ vitia, quæ veriorem faciant exemplaris imaginem, nihil ea fateri cunctati sumus; ut etiam nihil a vitio ad virtutem traduximus; nec puduit labeculas quasdam expromere, quæ virtutem etiam

A 2

pur-

005773

purgatissimam parum commaculant. Nemo est ul-  
lus, qui nesciat, id historiae fidem postulare, id  
Suetonium, id Nepotem, id Plutarchum, id (quod  
caput est) Sacros Codices exemplo docuisse, qui  
vel eorum, quos laudant, non silent crimina.  
Quod si raræ labes apparent in viris, quos de-  
scripsimus, non continuo infidelitatis arguendi su-  
mus, quasi fingere mortales audeamus non ex com-  
muni limo conflatos: id enim eatenus est, quo-  
niam ex ingenti bonorum messe fere præstantis-  
simos elegimus depingendos. Utiq̄e plures præ-  
termisimus, non certe quia electis minus dignos  
judicaverimus; sed quia de ipsorum factis pauca  
admodum devenerunt ad nos; tametsi virtutibus  
illos eminuisse, generatim intellexerimus. Horum  
tamen aliquot, brevissima virtutum suarum nar-  
ratione, instar appendicis, ad opusculi calcem,  
posterorum memoriæ commendamus. Pro notitia  
factorum haurienda, fontes attigimus, quibus pu-  
rioribus alios alibi reperire omnino non credimus.  
Longe fuimus a præstanda fide levibus auditium-  
culis, quæ nullo certo teste cum per populum ser-  
punt, aures quidem indoctorum recreant; sed apud  
justos rerum aestimatores nullius habentur aucto-  
ritatis. Plurimorum eventuum nosmet fidem faci-  
mus; et supremum cordium cognitorem, quoties  
opus fuerit, veritatis testem appellare poterimus.  
Multa vero decerpimus tum ex confectis antea  
codicibus, tum ex narrationibus; quæ utraque  
veniunt ab hominibus, quorum castam veritatem

longo experimento cognovimus. Describere voluis-  
semus et alios; quibus tamen in hoc opusculo non  
est locus, quoniam elegantiori calamo vivunt po-  
steritati. Sunt in his Abadius, et Alegrius, cla-  
ra in Mexicanis nomina; quibus contigit histori-  
cus tenuitate nostra longe præstantior.

Latinae puritatis nitorem nihil offendi arbi-  
tramur, quod vocabula quaedam adhibuerimus, in  
aureo Latinorum saeculo nihil cognita. Introtulit  
et similia Tullius, cum tractaret philosophica; qui  
propterea in Oratore dicit. In omnibus hoc fit  
artibus, ut, cum id appellandum sit, quod  
propter rerum ignorationem ipsarum, nullum  
habuerit ante nomen; necessitas cogat, aut  
novum facere verbum, aut a simili mutuari.  
Complures hodie sunt latini sermonis religiose cul-  
tores, qui exhorrent oppido, cum latine reddita  
vident nomina, quæ in Cicerone non legunt.  
Horum religioni ut obsequamur, verborum cir-  
cumlocutione, in quibusdam enuntiandis rebus, uti-  
mur aliquando; bona tamen ipsorum pace, dici-  
mus Adelantadum, dicimus Clerum, dicimus Ca-  
nonicum, idque generis alia. Haec certe vocabu-  
la in Tullio non reperies: cum autem res appelle-  
mus, ipsius aetate ignoratas, nova facere verba  
necessitas cogit. Major est difficultas in latine  
reddendis urbium nominibus: Mexicana enim Geo-  
graphia latinis nostri aevi auctoribus intacta pe-  
ne provincia est. Tales erant Germanica, et Gal-  
lica, priusquam insuavia nomina urbium, et na-

tionum, mira Caesar dulcedine in latinum sermonem verteret. Nos profecto, in hoc Mexicanis urbibus redendo nomine, id assequi conati sumus, ut nativo suo vocabulo non dissimiles, latine desinant: nimirum ex Tullii consilio, ab similibus Latinorum nominibus nomina mutuando. Unum superest, quod conatibus respondeat eventus.

JOAN-

JOANNES VILLAVICENCIUS.

**I**ngressurus Joannes Petrus Maffejus historica quaedam de Japonicis rebus dicere, locum haud dubie postulare censuit, de terrae ipsius, et cultorum ingeniis, ac ritibus exponi nonnulla. Liceat et mihi de Mexicanæ vineæ cultoribus acturo, et statim clarissimi viri, cui patria Mexicus, vitam aggressuro, perbreve Mexici descriptionem præmittere. Id eo magis existimo benigne mihi donandum, quod hæc scribo Mexicanus, Mexico exul anno jam secundo et vigesimo; nec alias datum est, debitum charissimæ patriæ amorem persolvere. Mexicus ergo urbs est perampla, caput olim Imperii florentissimi sub strenuo indigena Moctezuma; nunc Novæ Hispaniæ princeps sub Regum Hispanorum dominatione. Jacet in orbe illo novo mediterranea, latitudine boreali ad gradum vigesimum. Nullo anni tempore non fruuntur incolæ dulcissima coeli temperie: nam nec sirios ardores regionem exure patiuntur decedentes tunc pluviae; nec horrida bruma ingravescere potest a perpetua, et in illis mensibus pulcherrime suda Solis facie, qui et rectos propemodum radios emittit in ea terrarum constitutione. Septimo, et sexagesimo sæculi vertentis anno, quasi albam avem, vidimus nivem cadere, ibi gentium inusitatam;

A 4

quæ